

Sygn. akt VU 335/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 kwietnia 2016 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący SSO Magdalena Marczyńska

Protokolant stażysta Bożena Sobczyk

po rozpoznaniu w dniu 14 kwietnia 2016 roku w Piotrkowie Trybunalskim na rozprawie

sprawy z wniosku R. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o prawo do emerytury górniczej

na skutek odwołań R. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 8 grudnia 2014r. oraz z dnia 11 lutego 2015r. sygn. (...) SP (...)

oddala odwołania.

Sygn. akt VU 335/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 8 grudnia 2014 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych odmówił wnioskodawcy R. P. przyznania prawa do emerytury górniczej. Organ rentowy wskazał, że wnioskodawca nie spełnił warunków do jej uzyskania, ponieważ udowodnił okres pracy górniczej w wymiarze 11 lat, 4 miesiące i 3 dni, w tym 7 lat, 10 miesięcy i 28 dni okres pracy górniczej określonej w art. 50 c ust. 1 ww. ustawy. Wnioskodawcy nie zaliczono do pracy górniczej w wymiarze półtorakrotnym okresów: od 6 czerwca 1986 r. do 30 listopada 1987 r. oraz od 1 marca 1994 r. do 16 listopada 2006 r., gdyż stanowiska cieśla budowlany i cieśla nie figurują w załączniku nr 2 i 3 do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 23 grudnia 1994 roku w sprawie określenia niektórych stanowisk pracy górniczej oraz stanowisk pracy zaliczanej w wymiarze półtorakrotnym przy ustalaniu prawa do górniczej emerytury lub renty.

Powyzszą decyzję pełnomocnik wnioskodawcy zaskarżył w dniu 7 stycznia 2015 r., wnosząc o jej zmianę i przyznanie wnioskodawcy prawa do emerytury górniczej. W uzasadnieniu odwołania pełnomocnik podniósł, że w okresach od 6 czerwca 1986 r. do 30 listopada 1987 r. oraz od 1 marca 1994 r. do 16 listopada 2006 r., pomimo posiadanego angażu na stanowisko cieśla budowlany i cieśla, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace górniczą. W spornym okresie wnioskodawca wykonywał prace polegające na budowie i rozbiórce systemu odwodnienia powierzchniowego w przodku wraz z postępowaniem frontu wydobywczego, a także budowie pompowni głównych oraz stanowisk pompowych na poziomach wydobywczych. Okresy sporne powinny zatem zostać zaliczone do pracy górniczej określonej w dziale III poz. 1 załącznika nr 3 do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 23 grudnia 1994 r. w sprawie określenia niektórych stanowisk pracy górniczej oraz stanowisk pracy zaliczanej w wymiarze półtorakrotnym przy ustalaniu prawa do górniczej emerytury lub renty.

Decyzją z dnia 11 lutego 2015 r., po ponownej analizie akt, organ rentowy odmówił przyznania ubezpieczonemu prawa do emerytury górniczej, ustalając, iż R. P. udowodnił jedynie 7 lat, 10 miesięcy i 28 dni pracy górniczej i odmówił zaliczenia do pracy górniczej okresów od 6 czerwca 1986 r. do 30 listopada 1987 r. oraz od 1 marca 1994 r. do 16 listopada 2006 r. w charakterze cieśli budowlanego i cieśli. Odmówił również zaliczenia do pracy górniczej zaliczanej w wymiarze półtorakrotnym okresów od 6 czerwca 1986 r. do 30 listopada 1987 r., od 1 marca 1994 r. do 16 listopada 2006 r. w charakterze cieśli budowlanego i cieśli oraz od 1 czerwca 2007 r. do 30 września 2011 r. i od 1 października 2011 r. do nadal na stanowisku górnik – odwadniacz złóż na odkrywce, bowiem stanowiska te nie figurują w załączniku nr 3 do przedmiotowego rozporządzenia. Organ rentowy tym samym zmienił, w części dotyczącej stażu górniczego, zaskarżoną decyzję z dnia 8 grudnia 2014 r.

ZUS wnosił o oddalenie odwołania.

Postanowieniami z dnia 20 lutego 2015 roku w sprawie o sygn. akt VIII U 236/15 oraz z dnia 13 marca 2015 r. sygn. akt VIII U 370/15 Sąd Okręgowy w Gliwicach stwierdził swoją niewłaściwość do rozpoznania spraw i przekazał je do rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Piotrkowie Tryb. – Sądowi Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zgodnie z właściwością miejscową i rzeczową.

Postanowieniem z dnia 29 maja 2015 r. Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim postanowił połączyć do łącznego rozpoznania sprawy dotyczące odwołań R. P. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 8 grudnia 2014 r. oraz z dnia 11 lutego 2015 r. odmawiających przyznania prawa do emerytury górniczej.

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych ustalił co następuje:

R. P., urodzony w dniu (...), wystąpił w dniu 26 listopada 2011 r. z wnioskiem o przyznanie prawa do emerytury górniczej. Decyzją z dnia 20 grudnia 2011 r. organ rentowy odmówił przyznania wnioskodawcy prawa do tej emerytury, uznając, że wnioskodawca udokumentował okres pracy górniczej wraz z okresami pracy równorzędnej jedynie w wymiarze 6 lat, 11 miesięcy i 8 dni, wobec powyższego brak było podstaw do przyznania przedmiotowej emerytury. Odwołanie wnioskodawcy od tej decyzji oddalone zostało prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Gliwicach z dnia 24 października 2012 r.

(dowód: wniosek – k. 2 akt o emeryturę, decyzja (...) z dnia 20 grudnia 2011 r. – k. 22 akt o emeryturę, wyrok Sądu Okręgowego w Gliwicach z dnia 24 października 2012 r. - k.-52 w aktach sprawy VIII U 217/12)

Z kolejnym wnioskiem o emeryturę R. P. wystąpił w dniu 26 listopada 2014 r. Wnioskodawca nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego.

(dowód: wniosek o emeryturę k. 39-42 akt o emeryturę)

Organ rentowy w zaskarżonej decyzji z dnia 8 grudnia 2014 r. zaliczył wnioskodawcy do pracy górniczej 11 lat, 4 miesiące i 3 dni, w tym 7 lat, 10 miesięcy i 28 dni pracy górniczej określonej w art. 50 c ust. 1 oraz odmówił zaliczenia do pracy górniczej w wymiarze półtorakrotnym okresów od 6 czerwca 1986 r. do 30 listopada 1987 r. oraz od 1 marca 1994 r. do 16 listopada 2006 r., z uwagi na fakt, iż stanowiska cieśli budowlanego i cieśli nie figurują w załączniku nr 2 i 3 do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 23 grudnia 1994 r. w sprawie określenia niektórych stanowisk pracy górniczej oraz stanowisk pracy zaliczanej w wymiarze półtorakrotnym przy ustalaniu prawa do górniczej emerytury lub renty.

(dowód: decyzja z dnia 8 grudnia 2014 roku k. 51 akt o emeryturę, obliczenie okresów ubezpieczeniowych k. 50 akt o emeryturę)

Decyzją z dnia 11 lutego 2015 r., po ponownej analizie akt, ZUS odmówił przyznania ubezpieczonemu emerytury górniczej, ustalając, iż R. P. udowodnił jedynie 7 lat, 10 miesięcy i 28 dni pracy górniczej, w tym taki sam okres pracy określonej w art. 50 c ust 1. Organ rentowy odmówił zaliczenia do pracy górniczej okresów od 6 czerwca 1986 r.

do 30 listopada 1987 r. oraz od 1 marca 1994 r. do 16 listopada 2006 r. w charakterze cieśli budowlanego i cieśli. Odmówił również zaliczenia do pracy górniczej zaliczanej w wymiarze półtorakrotnym okresów od 6 czerwca 1986 r. do 30 listopada 1987 r., od 1 marca 1994 r. do 16 listopada 2006 r. w charakterze cieśli budowlanego i cieśli i od 1 czerwca 2007 r. do 30 września 2011 r. i od 1 października 2011 r. do nadal na stanowisku górnik – odwadniacz złóż na odkrywce, bowiem stanowiska te nie figurują w załączniku nr 3 do przedmiotowego rozporządzenia. Organ rentowy tym samym zmienił, w części dotyczącej stażu górniczego, zaskarżoną decyzję z dnia 8 grudnia 2014 r.

(dowód: decyzja z dnia 11 lutego 2015 r. – k. 53 akt o emeryturę)

Organ rentowy do pracy górniczej zaliczył wnioskodawcy okres od dnia 17 listopada 2006 r. do dnia 14 października 2014 r., traktując go jako okres pracy wykonywanej na stanowisku górnik-odwadniacz złóż na odkrywce, tj. na stanowisku wymienionym w punkcie 2 załącznika nr 2 do przedmiotowego rozporządzenia.

(dowód: karta przebiegu zatrudnienia – k. 52 akt o emeryturę)

Od dnia 6 czerwca 1986 roku do chwili obecnej wnioskodawca R. P. zatrudniony jest w (...) w R., obecnie (...) S.A. Oddział (...)z siedzibą w R..

(okoliczność niesporna)

W umowach o pracę z dnia 6 czerwca 1986 roku i z dnia 19 czerwca 1986 r. oraz w angażach wystawianych wnioskodawcy pracodawca wskazywał, że pracował on w okresach spornych na następujących stanowiskach:

- od 6 czerwca 1986 r. do 31 maja 1989 r. jako cieśla budowlany;
- od 1 czerwca 1989 r. do 31 maja 2007 r. jako cieśla;
- od 1 czerwca 2007 r. do 31 lipca 2007 r. jako cieśla na odkrywce,
- od 1 sierpnia 2007 r. do nadal jako górnik kopalni odkrywkowej.

(dowód: umowa o pracę z dnia 6 czerwca 1986 roku k. 1 akt osobowych, umowa o pracę z dnia 19 czerwca 1986 roku k. 7 akt osobowych oraz angaże w aktach osobowych)

W dniu 17 maja 2007 r. wnioskodawca został zawiadomiony przez pracodawcę, że od dnia 1 czerwca 2007 r. zmienia wykonywanie pracy górniczej na stanowisku górnik kopalni odkrywkowej.

(dowód: zgłoszenie rozpoczęcia wykonywania pracy górniczej z dnia 17 maja 2007 r. – k. 44 akt osobowych)

Powołana przez pracodawcę wnioskodawcy Komisja Weryfikacyjna na posiedzeniu w dniu 26 października 2011 r. ustaliła, że R. P. w okresie od dnia 6 czerwca 1986 r. do dnia 30 listopada 1987 r. oraz od dnia 1 marca 1994 r. do dnia 16 listopada 2006 r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, wykonywał pracę w wymiarze półtorakrotnym. Komisja weryfikacyjna wskazała, że pomimo posiadania angaży cieśli budowlanego oraz cieśli w okresach:

- od dnia 6 czerwca 1986 r. do dnia 30 listopada 1987 r. stale przez 392 dniówki wykonywał prace jako górnik kopalni odkrywkowej, tj. na stanowisku wymienionym w dziale III pkt 1 załącznika nr 3 do Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 23 grudnia 1994 r. w sprawie określenia niektórych stanowisk pracy górniczych oraz stanowisk pracy zaliczanej w wymiarze półtorakrotnym przy ustalaniu prawa do górniczej emerytury lub renty,
- od dnia 1 marca 1994 r. do dnia 16 listopada 2006 r. stale przez 3100 dniówek wykonywał prace jako górnik kopalni odkrywkowej, tj. na stanowisku wymienionym w dziale III pkt 1 załącznika nr 3 do Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 23 grudnia 1994 r. w sprawie określenia niektórych stanowisk pracy górniczych oraz stanowisk pracy zaliczanej w wymiarze półtorakrotnym przy ustalaniu prawa do górniczej emerytury lub renty.

(dowód: protokoły Komisji Weryfikacyjnej z dnia 26 października 2011 r. – k. 7 akt o emeryturę)

W dniu 27 października 2011 r. pracodawca wystawił wnioskodawcy świadectwo wykonywania pracy górniczej, w którym wskazał, że w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał on pracę górniczą od 6 czerwca 1986 r. do 30 listopada 1987 r., od 1 marca 1994 r. do 16 listopada 2006 r. oraz od 1 czerwca 2007 r. do nadal na stanowisku górnik kopalni odkrywkowej, to jest na stanowisku wymienionym w dziale III poz. 1 załącznika nr 3 do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 23 grudnia 1994 roku. Ponadto wskazał, że od 17 listopada 2006 r. do 31 maja 2007 r. wykonywał pracę górniczą jako górnik – odwadniacz złożeń na odkrywce, tj. na stanowisku wymienionym w załączniku nr 2 poz. 2 wyżej wymienionego rozporządzenia

(dowód: świadectwo wykonywania pracy górniczej – k. 6 akt o emeryturę)

W dniu 14 października 2014 r. pracodawca wystawił R. P. zaświadczenie, iż w okresie od dnia 28 października 2011 r. do nadal wykonuje pracę górniczą na stanowisku górnika kopalni odkrywkowej to jest na stanowisku wymienionym w dziale III poz. 1 załącznika nr 3 do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 23 grudnia 1994 r.

(dowód: zaświadczenie z dnia 14 października 2014 r. – k. 43 akt o emeryturę)

Zgodnie ze sporządzoną przez pracodawcę charakterystyką pracy R. P., pracując w oddziale (...), (...) oraz w (...), w okresach od dnia 6 czerwca 1986 r. do dnia 30 listopada 1987 r. jako cieśla budowlany oraz od dnia 1 marca 1994 r. do dnia 16 listopada 2006 r. jako cieśla, pracował w charakterze górnika kopalni odkrywkowej, a do jego obowiązków należało:

- budowa i rozbiórka systemu odwodnienia powierzchniowego w rejonie pochylni transportowych oraz dróg technologicznych wraz z postępem frontu wydobywczego,
- budowa pompowni głównych oraz stanowisk pompowych na poziomach wydobywczych.

Prace te wnioskodawca wykonywał w ruchu kopalni bezpośrednio na polach górniczych stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

(dowód: charakterystyki pracy z dnia 4 stycznia 2012 r. – k. 27 akt o emeryturę)

Wnioskodawca w spornym okresie, tj. od dnia 6 czerwca 1986 r. do dnia 30 listopada 1987 r., pracował w oddziale (...). Z dniem 1 marca 1994 r. wnioskodawca został przeniesiony na oddział (...), a od dnia 1 stycznia 1995 r. pracuje w oddziale (...).

(dowód: angaże akt osobowych)

Powyższe oddziały to oddziały odwodnieniowe kopalni, które zajmują się budową odwodnienia powierzchniowego i przygotowaniem terenu pod wydobycie węgla. Praca wykonywana jest w tych oddziałach przez brygady. Pracownicy wykonują swoje zadania w odległości do ok. 200 metrów za lub przed koparką, na różnych poziomach roboczych koparek podstawowych. Wnioskodawca pracuje na pierwszej zmianę od godz. 7 do 15. Charakter pracy wnioskodawcy nie zmienił się przez cały okres zatrudnienia. Do obowiązków wnioskodawcy należało: umacnianie przeciwoerozyjne skarp geokratami, przy których to skarpach znajdują się drogi dojazdowe. Ponadto wnioskodawca zajmował się umacnianiem i odwadnianiem pochylni, na których ustawiane były następnie taśmociągi. W ramach odwodnienia pochylni wnioskodawca budował korytka betonowe. Jedno korytko ma około 1 metra długości i 90 cm wysokości. W trakcie jednej zmiany brygada wnioskodawcy wykonywała od 40 do 70 m rowu korytkowego w zależności od rodzaju gruntu. Ponadto zajmował się budowaniem korytek ziemnych oraz piaskowników. Rów ziemny kopała koparka, zaś pracownicy formowali go ręcznie łopatami.

(dowód: zeznania świadków M. P. protokół z rozprawy z dnia 3 marca 2016 r. od min. 6:56 do min. 43:13- k. 81v-82, zeznania świadka E. P. protokół z rozprawy z dnia 14 kwietnia 2016 r. od min. 2:40 do min. 22:11- k. 90v-91,

zeznania świadka K. S. protokół z rozprawy z dnia 14 kwietnia 2016 r. od min. 22:11 do min. 34:49 k. 91-91v, zeznania wnioskodawcy protokół z rozprawy z dnia 14 kwietnia 2016 r. od min. 40:31 do min. 45:58- k. 91v)

Przy założeniu, że wnioskodawca wykonywał w spornych okresach prace górniczą w wymiarze jednokrotnym udowodniłby on 22 lata i 20 dni pracy górniczej.

(dowód: informacja ZUS – k. 56)

Sąd Okręgowy ocenił i zważył co następuje :

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Przesłanki nabycia prawa do emerytury górniczej określa ustawa z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2013r., poz. 1440 ze zm.), zwanej dalej ustawą. Zgodnie z art. 50 a ust. 1 ustawy górnicza emerytura przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) ukończył 55 lat życia;
- 2) ma okres pracy górniczej wynoszący łącznie z okresami pracy równorzędnej co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, w tym co najmniej 10 lat pracy górniczej określonej w art. 50c ust. 1;
- 3) nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego albo złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Wiek emerytalny wymagany od pracowników: kobiet mających co najmniej 20 lat, a mężczyzn co najmniej 25 lat pracy górniczej i równorzędnej, w tym co najmniej 15 lat pracy górniczej, o której mowa w art. 50 c ust. 1, wynosi 50 lat (art. 50 a ust. 2).

Przepis z art. 50 b ustawy stanowi, że przy ustalaniu prawa do emerytury górniczej uwzględnia się okresy pracy górniczej i pracy równorzędnej z pracą górniczą, będące okresami składkowymi lub nieskładkowymi w rozumieniu ustawy, z tym że okresy pracy górniczej i pracy równorzędnej z pracą górniczą uwzględnia się, jeżeli praca ta wykonywana była co najmniej w połowie wymiaru czasu pracy.

Z kolei w myśl art. 50 c ust. 1 pkt 4 ustawy za pracę górniczą uważa się zatrudnienie na odkrywce w kopalniach siarki i węgla brunatnego przy ręcznym lub zmechanizowanym urabianiu, ładowaniu oraz przewozie nadkładu i złoża, przy pomiarach w zakresie miernictwa górniczego oraz przy bieżącej konserwacji agregatów i urządzeń wydobywczych, a także w kopalniach otworowych siarki oraz w przedsiębiorstwach i innych podmiotach wykonujących roboty górnicze dla kopalń siarki i węgla brunatnego, na stanowiskach określonych w drodze rozporządzenia przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki i ministrem właściwym do spraw Skarbu Państwa.

Stosownie natomiast do art. 50 d ust 1 ustawy przy ustalaniu prawa do górniczej emerytury pracownikom zatrudnionym pod ziemią oraz w kopalniach siarki lub węgla brunatnego zalicza się w wymiarze półtorakrotnym następujące okresy pracy na obszarze Państwa Polskiego: w przodkach bezpośrednio przy urabianiu i ładowaniu urobku oraz przy innych pracach przodkowych, przy montażu, likwidacji i transporcie obudów, maszyn urabiających, ładujących i transportujących w przodkach oraz przy głębieniu szybów i robotach szybowych (pkt 1) oraz w drużynach ratowniczych (pkt 2).

Rozporządzeniem, o którym mowa wyżej, jest rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 23 grudnia 1994 r. w sprawie określenia niektórych stanowisk pracy górniczej oraz stanowisk pracy zaliczanej w wymiarze półtorakrotnym przy ustalaniu prawa do górniczej emerytury lub renty (Dz. U. z 1995r., nr 2, poz. 8), zwane dalej

rozporządzeniem. Zachowało ono moc na podstawie art. 194 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w zakresie, w jakim jego przepisy nie są sprzeczne z przepisami tej ustawy.

W przedmiotowej sprawie spór sprowadzał się do ustalenia tego, czy wnioskodawca R. P. posiada wymagany 25-letniego okresu pracy górniczej. Wymagany wiek wnioskodawcy oraz przynależność do otwartego funduszu emerytalnego nie była w tej sprawie wątpliwości.

Organ rentowy przyjął ostatecznie, tj. decyzją z dnia 11 lutego 2015 r., że ubezpieczony legitymuje się pracą górniczą w wymiarze 7 lat, 10 miesięcy i 28 dni. Do okresu pracy górniczej, jak również pracy górniczej liczonej w wymiarze półtorakrotnym nie uwzględnił ubezpieczonemu zatrudnienia od dnia 6 czerwca 1986 r. do dnia 30 listopada 1987 r. oraz od dnia 1 marca 1994 r. do dnia 16 listopada 2006 r., z uwagi na fakt, iż zajmowane przez ubezpieczonego stanowiska cieśli budowlanego i cieśli nie figurują w załączniku nr 2 oraz nr 3 do rozporządzenia (...) z dnia 23 grudnia 1994 r. Nie uwzględnił także do pracy górniczej w półtorakrotnym wymiarze okresu od dnia 1 czerwca 2007 r. do dnia 30 września 2011 r. oraz od dnia 1 października 2011 r. do nadal.

Zaliczenie spornych okresów jako tzw. zwykłej pracy górniczej nie pozwala ubezpieczonemu na spełnienie przesłanki w postaci posiadania wymaganego 25 letniego okresu pracy górniczej, w tym 15 letniego okresu pracy, o której mowa w art. 50a ust. 1, dopiero zaliczenie tych okresów do pracy górniczej w wymiarze półtorakrotnym pozwoliłoby na spełnienie tego warunku.

Nie powinno budzić wątpliwości, że przy ocenie, czy ubezpieczony wykonywał pracę górniczą, w tym w wymiarze półtorakrotnym, nie można skupiać się wyłącznie na nazwie zajmowanego przez niego stanowiska pracy, ale należy badać, jakie czynności wykonywał on w okresie, który poddawany jest badaniu. Tym samym nie ma jednak również decydującego znaczenia dokonana przez pracodawcę kwalifikacja zajmowanego przez konkretnego pracownika stanowiska, jak i ewentualna zmiana tej kwalifikacji na podstawie protokołu komisji weryfikacyjnej. O uznaniu pracy za pracę górniczą w rozumieniu omawianych przepisów nie decyduje bowiem treść wymienionych dokumentów, ale charakter czynności faktycznie wykonywanych przez pracownika (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 25 marca 1998 r., II UKN 570/97, OSNAPiUS 1999/6/213, z dnia 22 marca 2001 r., II UKN 263/00, OSNAPiUS 2002/22/553).

Jak zauważył Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 28 kwietnia 2010 r.

(I UK 339/09, LEX nr 607444), zasady nabywania prawa do emerytur górniczych odbiegają od zasad obowiązujących powszechnie, co wynika z charakteru pracy górniczej, angażującej we wzmożonym stopniu siły fizyczne i psychiczne zatrudnionych. Z tego powodu ustalając ogólne zasady nabywania prawa do górniczej emerytury ustawodawca z jednej strony uznał, że do zaliczenia pracy górniczej do okresu, od którego zależy nabycie prawa do emerytury wystarczające jest, jeżeli praca ta była wykonywana co najmniej w połowie wymiaru czasu pracy (przytoczony art. 50b ustawy), z drugiej natomiast - uznał za pracę na odkrywce w kopalniach siarki i węgla brunatnego tylko zatrudnienie łączące się z wykonywaniem czynności o określonym charakterze i na wyszczególnionych w rozporządzeniu stanowiskach pracy. Jest to w pełni uzasadnione, jeśli uwzględni się, że charakter zatrudnienia na odkrywce. Z uwagi na warunki jego wykonywania i stopień bezpieczeństwa, wpływające na obciążenie fizyczne i psychiczne, nie może równać się ona z charakterem zatrudnienia pod ziemią. Dlatego też przepisy normujące zasady nabywania prawa do emerytury górniczej muszą być wykładane ściśle, przede wszystkim przy uwzględnieniu ich wykładni gramatycznej, zaś dla oceny charakteru pracy górniczej nie mogą mieć decydującego znaczenia ani zakładowe wykazy stanowisk, ani protokoły komisji weryfikacyjnej kwalifikujące określone zatrudnienie jako pracę górniczą. Powyższe dotyczy także pracy górniczej zaliczanej w wymiarze półtorakrotnym. W konsekwencji, ani rozporządzenie wykonawcze, ani tym bardziej wewnętrzne zarządzenia pracodawcy nie mogą przyznawać ubezpieczonym większych uprawnień niż uczynił to ustawodawca.

Powyższe rozważania prowadzą do wniosku, że o uznaniu zatrudnienia jako pracy górniczej, w tym w wymiarze półtorakrotnym, nie przesądza nazwa stanowiska, użyta w wydany przez pracodawcę świadectwie wykonywania pracy górniczej, odpowiadająca nomenklaturze zawartej w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Socjalnej,

lecz pozytywna weryfikacja dokumentu pod kątem zgodności rzeczywiście wykonywanej przez pracownika pracy z ustawowymi wymaganiami (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 maja 2010 r., I UK 30/10, LEX nr 590314).

Mając na uwadze dokonane ustalenia faktyczne co do rodzaju prac wykonywanych przez wnioskodawcę w spornych okresach Sąd Okręgowy stwierdził, że praca ta nie jest pracą górniczą określoną w art. 50 d ust. 1 ustawy, a więc zaliczaną w wymiarze półtorakrotnym. Należy bowiem podkreślić, że wykaz stanowisk pracy określony pomocniczo w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 23 grudnia 1994 r., na który powołuje się ubezpieczony, odnosi się wyłącznie do wykonywania zadań górnika, jeżeli spełniają one kryteria miejsca wykonywania pracy i jej charakteru określonego na podstawie art. 50 d ust. 1 ustawy. Jak podkreślił Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 24 marca 2011 r. w sprawie I UK 328/10, wykładnia – w oderwaniu od treści art. 50 d ust. 1 – punktu 1 „górnika kopalni odkrywkowej” części III „w kopalniach węgla brunatnego” załącznika nr 3 do rozporządzenia z uwagi na stopień ogólności opisu wskazanego stanowiska pracy, prowadziłyby do sytuacji, iż każdą pracę górnika kopalni odkrywkowej pełnionej na terenie wyrobiska (odkrywki) należałoby uwzględniać w wymiarze półtorakrotnym. A contrario, jako prace wymienione w załączniku nr 3, mogą być tylko uznane takie czynności wykonywane przez górnika, które bezpośrednio związane są z wykonywaniem czynności w przodkach przy urabianiu i ładowaniu urobku oraz przy montażu, likwidacji i transporcie obudów, maszyn urabiających, ładujących i transportujących w przodkach oraz przy głębieniu szybów i robotach szybowych. Z kolei pojęcie „inne prace w przodku” musi wiązać się z bezpośrednim i zasadniczym procesem produkcyjnym zakładu górniczego, polegającym na urobku i wydobywaniu kopaliny. A zatem dla oceny, czy wnioskodawca pracował na stanowisku uprawniającym, przy ustalaniu prawa do emerytury górniczej, do przeliczenia spornego okresu pracy w wymiarze półtorakrotnym, istotne znaczenie miał rodzaj powierzonej mu pracy.

W spornych okresach wnioskodawca pracował w oddziałach odwodnieniowych. Do obowiązków wnioskodawcy należało: umacnianie przeciwoerozyjne skarp geokratami, przy których to skarpach znajdują się drogi dojazdowe. Ponadto wnioskodawca zajmował się umacnianiem i odwadnianiem pochylni, na których ustawiane były następnie taśmociągi. W ramach odwodnienia pochylni wnioskodawca budował korytka betonowe. Zajmował się także budowaniem korytek ziemnych oraz piaskowników. Prace te wykonywał bezpośrednio w wyrobiskach na poziomach roboczych koparek podstawowych, pracował wyłącznie we wkopie, jednak czynności te nie były związane z bezpośrednim wydobyciem. Ubezpieczony zajmował się przygotowaniem terenu pod wydobycie węgla, umacniał skarpy, pochylnie, oraz odwadniał teren. Tym samym charakter jego pracy nie miał bezpośredniego związku z urabianiem kopaliny, ładowaniem urobku, montażem, likwidacją i transportem obudów, maszyn urabiających, ładujących i transportujących w przodkach oraz przy głębieniu szybów i robotach szybowych. Prace ubezpieczonego nie miały tak kwalifikowanego charakteru. Zakres obowiązków pełnionych przez ubezpieczonego jako górnika-odwadniacza złóż na odkrywce nie został wymieniony w załączniku nr 3, a okoliczność ujęcia tego stanowiska pracy górniczej w załączniku nr 2 w pkt 2 powodowała niemożność jednoczesnego kwalifikowania takiego stanowiska pracy jako „innej pracy w przodku” wymienionej w art. 50 d ust. 1 ustawy (por. ww. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 marca 2011 r. w sprawie

I UK 328/10). Tym samym w tym zakresie zasadnie organ rentowy zakwestionował nie tylko ustalenia Komisji Weryfikacyjnej działającej u pracodawcy, ale i świadectwo pracy górniczej wystawionej przez pracodawcę.

Oddalając wniosek dowodowy pełnomocnika ubezpieczonego w przedmiocie przeprowadzenia wizji i dopuszczenia dowodu z opinii biegłego z zakresu górnictwa, Sąd Okręgowy stał na stanowisku, że zbytecznym byłoby odpuszczenie powyższych dowodów, z uwagi na fakt, iż pełnomocnik w toku procesu nie kwestionował zeznań świadków. Zatem nie było konieczności powoływania biegłego, skoro już z zeznań samych świadków wynikał charakter wykonywanej przez wnioskodawcę pracy. Oddaleniu podlegał również wniosek o dopuszczenie dowodu z dokumentów w aktach rentowych świadka E. P.. W ocenie Sądu dokumenty te, dotyczące innego ubezpieczonego, nie wiążą Sądu, a nadto nie wnoszą niczego do przedmiotowej sprawy.

Należy dodać, że wprawdzie do pisma procesowego z dnia 29 grudnia 2015 r. pełnomocnik wnioskodawcy załączył opinię sporządzoną przez biegłego K. K. na potrzeby sprawy o sygn. akt IV U 424/15 Sądu Okręgowego w Sieradzu, jednakże Sąd nie znalazł podstaw, by dopuścić w niniejszym postępowaniu dowód z tej opinii. Opinia biegłego wydana

w innej sprawie nie ma bowiem waloru dowodu z opinii biegłego sądowego w rozumieniu art. 278 k.p.c., ponieważ nie została sporządzona na zlecenie sądu rozpoznającego określoną sprawę. Opinia ta stanowi jedynie dokument prywatny i tylko wtedy, gdyby obie strony zażądały dodatkowego pisemnego lub ustnego wyjaśnienia opinii złożonej na piśmie w postępowaniu w innej sprawie, opinia ta mogłaby stanowić w danej sprawie dowód z opinii biegłego, bez naruszenia zasady bezpośredniości (art. 235 k.p.c.).

Mając na uwadze fakt, że, po zaliczeniu spornych okresów w wymiarze pojedynczym niewątpliwie ubezpieczony nie legitymuje się co najmniej 25 letnim stażem pracy górniczej. Sąd Okręgowy uznał, że ubezpieczony nie spełnia wszystkich niezbędnych warunków do uzyskania prawa do emerytury górniczej.

Wobec powyższego Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł, jak w sentencji wyroku.